

Đánh giá tác động của fintech đến lợi nhuận các ngân hàng thương mại Việt Nam: Vai trò của quy mô

Hoàng Thị Thanh Hằng^{1*}, Lê Hà Diễm Chi^{2**}✉

^{1,2} Trường Đại học Ngân hàng TP. Hồ Chí Minh.

ORCID ID: * 0000-0002-7133-0678, ** 0000-0002-4333-7063.

✉ Tác giả liên hệ: chilhd@hub.edu.vn.

Ngày nhận bài: 04/8/2025 | Biên tập xong: 02/10/2025 | Duyệt đăng: 12/10/2025

TÓM TẮT:

Mục tiêu nghiên cứu: Dựa trên dữ liệu của 29 Ngân hàng thương mại (NHTM) Việt Nam trong giai đoạn 2011–2024, nghiên cứu này đánh giá tác động của sự phát triển công nghệ tài chính (fintech) đến lợi nhuận ngân hàng (LNNH), đồng thời làm rõ vai trò điều tiết của quy mô ngân hàng (QMNH) trong mối quan hệ này.

Thiết kế nghiên cứu/phương pháp/tiếp cận: Bài viết sử dụng phương pháp ước lượng moment tổng quát hệ thống hai bước (SGMM).

Kết quả nghiên cứu chính: Sự gia tăng số lượng công ty fintech và sự xuất hiện của các mô hình kinh doanh (MHKD) sáng tạo đã tạo ra áp lực cạnh tranh đáng kể, có ảnh hưởng ngược chiều đến khả năng sinh lời ngân hàng. Tuy vậy, các ngân hàng lớn (NHL) với ưu thế về quy mô, uy tín và tiềm lực tài chính, có khả năng ứng phó hiệu quả hơn thông qua đầu tư công nghệ hoặc thiết lập liên minh chiến lược với fintech, từ đó giảm thiểu tác động bất lợi đến lợi nhuận. Trái lại, các ngân hàng nhỏ (NHN) vốn hạn chế về nguồn lực, chịu ảnh hưởng ngược chiều rõ rệt hơn, phản ánh sự phân hóa đáng kể về năng lực thích ứng trong kỷ nguyên số hóa tài chính.

Giá trị đóng góp mới: Kết quả thể hiện fintech làm giảm LNNH do cạnh tranh, tuy nhiên các ngân hàng cần chấp nhận đánh đổi lợi nhuận ngắn hạn cho chi phí đầu tư công nghệ, hướng đến sự gia tăng lợi nhuận lâu dài, ổn định trong tương lai.

TỪ KHÓA: Công nghệ tài chính, lợi nhuận ngân hàng, quy mô ngân hàng, vai trò điều tiết, GMM.

Mã phân loại JEL: G21, O33, C33, G28.

DOI: <https://doi.org/10.63065/ajeb.vn.2025.235>.....